

продовольчу безпеку, зберегти експорт і стабільність держави. Без відновлення агросектору повноцінне відродження країни неможливе.

Список використаних джерел

1. Агросектор України 2022–2025: втрати, урожайність та погодні виклики воєнних років. *SuperAgronom*. URL: <https://superagronom.com/articles/829-yak-viyna-vplinula-na-agrosektor-ukrayini-urojaynist-vtrati-ta-umovi-20222025>.
2. Ukraine farm sector indirect losses may reach \$83 bln due to Russian invasion, analysts say. *Reuters*. URL: <https://www.reuters.com/markets/commodities/ukraine-farm-sector-indirect-losses-may-reach-83-bln-due-russian-invasion-2024-10-03/>
3. Підсумки функціонування аграрного сектору України у 2025 році. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/pidsumky-funktsionuvannya-ahrano-ho-sektoru-ukrayiny-u-2025-rotsi>
4. Солошенко Р. М. Напрями відновлення аграрного сектору України у післявоєнний період. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 533–541.
5. Копитко В., Копитко О. Підвищення ефективності державного регулювання аграрного сектора АПК у воєнний та післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52.

Abstract: The paper reveals the role of the agricultural sector in ensuring Ukraine's post-war food security. Key losses of the industry are analyzed, and four main dimensions of recovery are identified: physical and economic accessibility of food, export potential, and social stability of rural areas.

Keywords: agricultural sector, food security, post-war recovery, losses, export.

УДК 378.147:811.111

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-127

THE ROLE OF EDUCATION IN ENSURING FOOD SECURITY IN UKRAINE

Salamatina O.O., PhD in Philology, Associate Professor
Mykolaiv National Agrarian University
<https://orcid.org/0000-0002-1457-2822>

Abstract: The work reveals the main aspects of the relationship between education and food security in Ukraine, and also analyzes the role of education in ensuring it as one of the priority tasks in view of rapid changes of a social, economic and environmental nature.

Keywords: food security, agrarian potential, food technologies, innovative technologies, food sustainability, national security.

Food security is an officially accepted concept in international practice used to characterize the state of the country's food market, as well as the world market. It is generally accepted that a country is in a state of food security if it is able to provide sufficient nutrition to all its citizens under normal conditions and the minimum necessary in emergency circumstances [6].

Food security is key to the sustainable development of every state, especially in view of the rapid changes of social, economic and environmental nature. For Ukraine

as a large agrarian country, ensuring food security in modern conditions is one of the main priority tasks. Ukraine, having significant agricultural potential, faces numerous challenges that affect the provision of its population with high-quality and affordable food. Food security, which is an important part of the overall national security system, requires a comprehensive approach to analysis and development of strategies [7].

Education plays one of the crucial roles in ensuring Ukraine's food security, providing the industry with personnel, innovative technologies, and scientific research, especially in the face of military challenges.

Among the main aspects of the relationship between education and food security, one should mention personnel training. Thus, a number of higher educational institutions, such as the West Ukrainian National University, Mykolaiv National Agrarian University, Sumy National Agrarian University, and others, train specialists in the specialty G 13 (181) "Food Technologies", who are responsible for the quality and safety of products. They train specialists who are able to solve problems of sustainable development and create effective food technologies, as well as work effectively in conditions of war and post-war reconstruction. The educational program offers a comprehensive approach to the implementation of activities in the field of food technologies and implements it through education and practical training. Its components correlate with the current problems of the food industry, which are related to the quality, safety of food products, focused on ensuring the health of the nation; combining theoretical aspects of training with a practical and scientific component in cooperation with leading food industry enterprises in the region [3].

In addition, the Odesa Polytechnic National University teaches the academic discipline "Food Security", the subject of which is the study of a set of measures, mechanisms and policies aimed at achieving a high level of food self-sufficiency by the country. The aim of the discipline is to deepen the competencies of second (master's level) higher education students regarding the main aspects of global and national food systems, including production, distribution, consumption and resource management; factors affecting food security, such as economic, social, environmental and political conditions; strategies and innovations aimed at overcoming food crises and ensuring sustainable development of the agro-industrial complex, taking into account national and international contexts [2].

Innovative technologies and scientific potential are also considered one of the leading aspects of the relationship between education and food security in Ukraine. Agricultural science provides the development of new management methods to support food sustainability. Over 9.6 thousand scientific institutions are working to solve food problems.

Attention should also be paid to international cooperation. For example, the International Forum "Food Security of Ukraine in the Conditions of Post-War Recovery: Global and National Dimensions" is held at Mykolaiv National Agrarian University annually at the end of May. Over the years, it has become a special platform for communication between leading companies, farmers, authorities and scientists from different countries. And at the innovation platform of the Mykolaiv National Agrarian University, innovations of the agro-industrial complex are presented every year: equipment, plant varieties, devices and tools, etc. [4]. The educational program

of double diplomas “Sustainable Agriculture and Food Security”, created in cooperation between Sumy National Agrarian University and The Royal Agricultural University, with the support of Twinning Ukraine, opens a new page in Ukrainian education. The program has received international accreditation from the German agency ZEvA, which confirms its compliance with European quality standards. This means that graduates of the program will receive two master’s degrees at once – Ukrainian and British, which opens up broad prospects in the international labor market [1].

Training is adapting to new realities, focusing on uninterrupted food supply to the population. Unfortunately, the agro-industrial complex has suffered damage and changes in its work – shelling, mining, blocking of export routes, price increases, etc. have forced farmers to look for new methods of work. Despite military operations, they continue to develop the industry, invent new varieties of products, export products and demine fields. Ukraine faces new challenges, but overcomes them with dignity [4].

The main regulatory acts in the field of food security in Ukraine are: the Constitution of Ukraine, the Laws of Ukraine “On National Security of Ukraine”, “On Food Security of Ukraine”, “On the Subsistence Minimum”, “On State Support for Agriculture of Ukraine”, “On Grain and the Grain Market in Ukraine”, “On Milk and Dairy Products”, “On State Reserves”, “On Protection of National Producers from Dumping Imports”, “On Basic Principles and Requirements for the Safety and Quality of Food Products”, “On Standardization”, “On Protection of Consumer Rights”, “On the State System of Biosafety in the Creation, Testing, Transportation and Use of Genetically Modified Organisms” [5]. There are other regulatory and legal acts and reforms in the process of development that relate to issues of food security of the state and are aimed at its legal support.

Thus, the problem of food security occupies a leading place in the national security of each country, as it is a prerequisite and a necessary factor of the social and economic stability of the state. Thanks to it, sustainable socio-economic development of society and its demographic reproduction are achieved. And educational institutions form the basis for reducing threats to food security and adapting the agricultural sector to European integration standards.

Список використаних джерел

1. Баранов, С. О. (2024). Продовольча безпека як елемент системи національної безпеки України. *Держава та регіони*. 4 (86). URL: https://law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2024/40.pdf
2. Курносенко, Л. В. (2023). Сілабус освітньої компоненти «Продовольча безпека». Національний університет «Одеська політехніка» : [сайт]. URL: <https://op.edu.ua/education/programs/components/20243>
3. Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Харчові технології» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю G 13 «Харчові технології» галузі знань G «Інженерія, виробництво та будівництво». (2025). URL: <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/opp-new/opp-g13-bac.pdf>
4. Продовольча безпека України: відбувся щорічний захід Миколаївського національного аграрного університету. (2024). Миколаївська обласна рада : [сайт]. URL: <https://www.mk-oblrada.gov.ua/news.php?news=4087&group=20>

5. Про продовольчу безпеку України: Закон України від 22.12.2011 р. URL: № 4227-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
6. Тернавська, І. Б. (2015). Дефініція категорії продовольча безпека та її еволюція. *Економіка та держава*. 7. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2015/12.pdf
7. Яковюк, І. В., Пасат, М. О. (2023). Продовольча безпека України: виклики та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 11. URL: https://www.lsej.org.ua/11_2023/72.pdf

Анотація: У роботі розкриваються основні аспекти взаємозв'язку освіти та продовольчої безпеки України, а також аналізується роль освіти у її забезпеченні як однієї з пріоритетних задач з огляду на швидкі зміни соціального, економічного та екологічного характеру.

Ключові слова: продовольча безпека, аграрний потенціал, харчові технології, інноваційні технології, продовольча стійкість, національна безпека.

УДК 332.3:332.33(4+477)

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-128

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Смірнова І.В., канд. с.-г. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8976-3818>

Задорожній Ю.В., старший викладач
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0003-3499-7753>

Бульба І.О., канд. с.-г. наук, старший викладач
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0009-0004-9545-8475>

Смірнова К.С., здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглянуто особливості управління земельними ресурсами у розвинених країнах та визначено ключові підходи до їх адаптації в Україні. Проаналізовано роль органів місцевого самоврядування, значення залучення зацікавлених сторін, інструменти просторового планування та практики сталого землекористування. Обґрунтовано необхідність впровадження інтегрованого підходу до управління земельними ресурсами в умовах децентралізації.

Ключові слова: управління земельними ресурсами, стале землекористування, просторове планування, стейкхолдери, агроекологічне районування, земельна політика.

Досвід розвинених країн Європи свідчить, що ефективно управління земельними ресурсами базується на активній ролі муніципальної влади, яка виступає ключовим суб'єктом реалізації політики сталого розвитку територій.